

Zelené sídliská / lokalita SEVERNÁ

Lokalitný program / časť Participácia
Zhrnutie podnetov z verejných diskusií

Zelené sídliská / cieľ projektu:

Projekt Zelené sídliská je zameraný na komplexnú revitalizáciu obytných vnútroblokov a sídliskových priestorov v rôznych častiach mesta, s dôrazom na rozvoj a podporu zelenej a modrej infraštruktúry. Je jedným z mnohých zámerov mesta, ktoré majú za cieľ uvádzať do praxe opatrenia v súvislosti s klimatickými zmenami. Environmentálna dimenzia verejných priestorov sa stáva neustále dôležitejšou, pretože potrebujeme vytvárať klimaticky odolné priestory v štruktúre mesta.

Zelené sídliská / Severná / participatívny proces:

Mesto Banská Bystrica použilo v projekte Zelené sídliská metódu participácie odbornej a laickej verejnosti. Ide o metódu zapojenia širokej verejnosti do procesu plánovania verejných priestorov. Zapojenie širokej verejnosti a kľúčových aktérov malo za cieľ vytvoriť priestor na diskusiu, výmenu názorov a hľadanie spoločných inovatívnych riešení, ako aj vytvorenie relevantného podkladu pre rozhodovací proces mesta o budúcnosti daných lokalít.

V lokalite Severná sa konali dve kolá verejných stretnutí:

- 20.9.2021 v severnej časti lokality (za účasti cca 50 miestnych obyvateľov)
- 22.10.2021 v ZŠ na Bakossovej ulici (za účasti cca 50 miestnych obyvateľov)

Lokalita Severná / stručný opis lokality a jej potenciál:

Lokalita s výmerou 7,8 ha sa nachádza na severozápadnom okraji centrálnej mestskej zóny, kde ju obklopuje mestský okruh – rýchlostná komunikácia zo západnej a severnej strany. Sídlisko pochádza zo 70-tych rokov a funguje ako samostatný prevádzkový celok napojený dopravne z juhu, z Laskomerskej ulice. Pešie prepojenia má aj na východnej a západnej strane. Na severnom okraji nadväzuje na záhradkársku osadu lokalizovanú čiastočne pod VN elektrickým vedením. Urbanistickú štruktúru tvoria vežiaky - bodové bytové domy na juhu (tu by mala pribudnúť novostavba ďalšieho bytového domu). Severná časť pozostáva zo sekciových bytových domov (4 a 9 podlažných). Uprostred lokality sa nachádza oplotený areál bývalého detského domova (dnes v súkromnom vlastníctve). Ďalej sa v priestore nachádza objekt stredoškolského internátu a ďalší jednopodlažný objekt vybavenosti.

Ide o typickú sídliskovú štruktúru, ktorú dotvárajú vonkajšie parkovacie plochy, športové plochy a detské ihriská. Pozdĺžny tvar lokality je daný umiestnením medzi dvoma prírodnými prvkami, zeleným svahom na východnej strane a vodným tokom Bystrica/ Starohorský potok na západnej strane. Terén je rovinatý, vo výhodnej časti v sklone s pokračovaním do príľahlej obytnej štruktúry. Špecifikom lokality je pozícia medzi dvoma zelenými koridormi, ale aj zaujímavý historický kontext. Jednak je to blízkosť Medeného hámra a tiež pozostatky Heritzovho majera (kamenných pivníc a zvyšky pôvodných ovocných stromov), ktorý sa nachádzal v priestoroch sídliska. Z pozdĺžneho tvaru lokality vyplýva možnosť riešiť severnú a južnú časť predelenú oploteným areálom ako tematické „dvory“. Výrazným potenciálom lokality je aktívny život obyvateľov, ktorí sa navzájom dobre poznajú a majú veľký záujem o spoluprácu pri zlepšovaní a udržiavaní obytného prostredia.

Lokalita Severná / lokálny program:

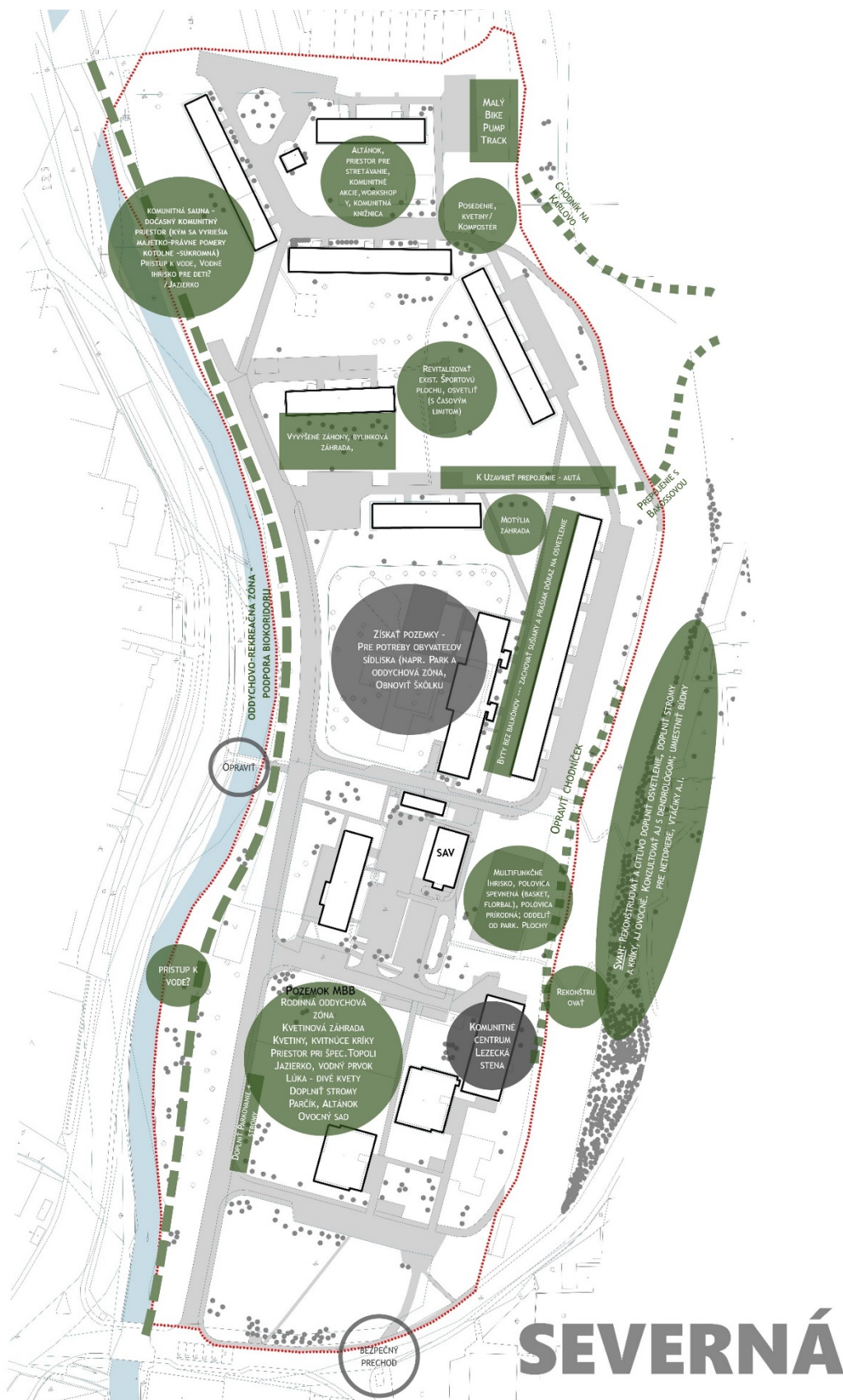
Lokálny program je výsledkom participatívneho procesu plánovania verejného priestoru sídliska Severná. Predstavuje zhrnutie podnetov a požiadaviek miestnych obyvateľov z dvoch kôl verejných diskusií vo forme grafickej schémy na mapovom podklade s textovým vyhodnotením, ktoré sú súčasťou tohto dokumentu. Takto pripravený dokument bude podkladom pre ďalšiu projektovú prípravu.

Lokalitný program / grafická schéma na mapovom podklade:

zelené prvky – rieši architekt

sivé prvky – strategická zložka, s ktorou architekt počíta do budúcnosti, ale sám ju nerieši a nenavrhuje

prvky mimo riešeného územia (bez výplne) – doplňujúca informácia o požiadavkách na územie

Požiadavky na projektanta:

(základnou podmienkou je krajinný architekt v projekčnom tíme; projekt bude vo fáze štúdie odprezentovaný verejnosti)

1. Analýza, návrh na doplnenie a rekonštrukcia chodníkov (peší, cyklista, korčuliar)
 - riešiť nové prepojenia cez svah: podľa vychodených trás
 - navrhnuť cyklo a in-line okruh v rámci lokality pre deti
 - pri jednotlivých vchodoch doplniť cyklostojany
 - chodníky riešiť z priepustných materiálov
 - konkrétna šírka chodníkov a materiály budú dohodnuté v priebehu spracovania projektu, odporúčaná šírka chodníka je min. 1,2 m
2. Analýza, doplnenie a zjednotenie navrhovaných a existujúcich prvkov mobiliáru (parkové lavičky, vonkajšie odpadkové koše, koše na psie exkrementy, koše na triedený odpad). Pri návrhu mobiliáru reflektovať na veterné počasie lokality (o.i. uzatvorené a prekryté).
3. Navrhnuť rôzne riešenia predzáhradiek pri jednotlivých vchodoch (pozn.: obyvatelia nemajú záujem o motýliu, včeliu, bylinkovú, kvetinovú - trvalkovú záhradu).
4. Návrh a doplnenie vhodných druhov ovocných drevín a kvitnúcich krov na voľných plochách v blízkosti bytových domov.
5. Zachovať a revitalizovať existujúce funkčné športové plochy – basketbalové ihrisko (opraviť basketbalový kôš).
6. Zachovať, revitalizovať existujúce funkčné detské ihriská, poprípade doplniť o nové prvky v blízkosti bytových domov.
7. V rodinnej – oddychovej zóne
 - zvážiť podnet na navrhnutie kruhovej lavičky okolo kmeňa jestvujúceho topoľa (obyvatelia lokality majú kladný vzťah k danej drevine)
 - zvážiť doplnenie ihrisko: petang, bedminton, volejbal – na prírodných/ trávnatých plochách; petang by mohol byť medzi cestou a vodným tokom Bystrica
8. Zachovať, podporiť a prepojiť prvky biokoridorov (Bystrica, svah na východnom okraji) a odkaz na Medený Hámor (zohľadniť blízkosť areálu Medený Hámor a prekonzultovať možnosti ako vhodne vytvoriť odkaz na jeho históriu (stromy, pivnice, ...) a na históriu samotnej lokality (v minulosti ovocný sad)

Ďalšie výstupy a podnety budú „filtrované“ po konzultáciách s odborníkmi, s predmetnými odborníkmi MsÚ, s externými organizáciami a s vedením mesta. Po konzultácii budú podnety a možnosti ich realizácie uvedené v dokumente Lokálny program / časť Konzultácie, ktoré budú súhrnne poskytnuté spracovateľskému kolektívu resp. ako pomôcka do súťaže návrhov.

Strategické

1. Overiť možnosti úpravy brehu a navrhnúť spôsoby sprístupnenia vodného toku Bystrica/Starohorský potok (*SVP*)
2. Vytvorenie zelených striech na objektoch/ odvádzanie dažďovej vody zo striech (manuál na zelené strechy, zadržiavanie dažďovej vody)
3. Preveriť možnosti spolufinancovania zelene (zo strany mesta), ktorá bude v starostlivosti verejnosti
4. Vytvorenie polopodzemných kontajnerov na odpad ako náhrada existujúcich stojísk nádob na odpady (*plán mesta*)
5. Overiť možnosti umiestnenia košov na separovaný odpad pri detských ihriskách s ohľadom na ich pravidelné vyberanie/ údržbu (*PS-OU*)
6. Overiť možnosti získania pozemkov s účelom vytvoriť komunitné centrum (s lezeckou stenou)/ parku s oddychovou zónou/ obnoviť škôlku
7. Zníženie maximálnej rýchlosti na 30 km/h v obytnej zóne, prípadne podporiť osadením dopravnej značky obytná zóna (*policaĵi + mesto*)

Konzultačné

1. Zlepšiť údržbu zelene: ochrana, údržba a orez stromov, komplexne revitalizovať časť lokality Severná 14,15, navrhnúť vhodnú druhovú skladbu na doplnenie zelene na východnom svahu - stromy, ovocné stromy, kríky. (*dendrológ , ZAaRES*)
2. Overiť možnosti zriadenia stanice na meranie kvality vzduchu a na meranie hladiny zaťaženia lokality hlukom
3. V spolupráci s miestnym ornitológom navrhnúť umiestnenie búdok pre netopiere, hmyz, vtáky (dážďovníky, belorítky), ježkov (*krajinný ekológ/ ornitológ*)
4. Preveriť vhodnosť „štýlových“ guľových lúčových lamp a ich dopad na biodiverzitu, navrhnúť vhodnú náhradu osvetlenia a prípadné doplnenie (*PS-UMK IS, ekológ*)
5. Nastaviť vhodný a efektívny systém kosenia pre lokalitu a jej jednotlivé časti (*ZAaRES*)
6. Overiť možnosti vytvorenia retenčných vsakovacích plôch + súvisiace opatrenia
7. Vytypovať druhové zloženie pre trvalkové záhony (pre obyvateľov)
8. Zvýšiť úroveň zimnej údržby komunikácií (pre celú lokalitu ale predovšetkým v časti Severná 1, 2)
9. Overiť údržbu kanalizácie Severná 16-18 (*PS-UMK IS*)